

Posouzení bakalářské diplomové práce vedoucím

Renáta Kašická

Proč lidé chodí ke kartáčkám?

(Esoterika jako socio-kulturní, psychologický a religionistický fenomén)

FHS UK Praha 2006

Diplomová práce má 124 stran včetně seznamu literatury, který uvádí 52 publikací – rozdělených do tří kategorií (literatura metodologická, odborná a pramenná) + 16 odkazů na internetové zdroje. Některé prameny jsou v angličtině.

Práce je rozdělena do tří částí: Zhruba dvě pětiny pojednávají o zdůvodnění volby tématu, o základních pojmech esoteriky včetně odkazů na výzkumy, které se tématu týkají, a dále o metodologii a výzkumném postupu. Další dvě pětiny označené jako ‚praktická část‘ popisují získané výsledky tématicky vhodně strukturovanými protokoly rozhovorů s respondenty. Zbývající pětina označená jako ‚závěry‘ komentuje získané výsledky a snaží se z nich vyvodit poznatky o tom, co lidi vede k uznávání výkladu karet. Tuto část by bylo příhodnější nazvat pojmenováním ‚Diskuse a závěry‘. To co je na poslední straně a půl označeno jako ‚závěr‘ představuje shrnutí studie.

Práce je dobře členěná, je napsaná dynamickým stylem, autorka dokáže udržet odstup od často kontroverzních tvrzení a přitom lze vyzorovat, že je tématem přitahována. Řečeno jinak: Oceňuji, že diplomantka postupuje metodou reprodukce – rekonstrukce – interpretace. Uvádí názory citovaných pramenů, vykládá je v diskurzu, který respektuje vědecký odstup a podrobuje je vnitřní i vnější kritice z hlediska jejich věrohodnosti nebo souladu či nesouladu se stávajícími názory.

Úvodní část zahrnuje nejen vymezení výzkumných otázek a cílů, ale kultivovaně podává informovaný přehled názorů na ‚věštění‘ a ‚věstce‘ i na jiné klíčové pojmy esoteriky. Se zřetelem k respektování neutrálního diskurzu by bylo dobré důsledně dávat některé termíny do uvozovek.

Pokud jde o víckrát se vyskytující termín ‚korelace‘ v této i v následující části, měla by autorka při obhajobě vysvětlit, zda míní korelaci ve statistickém smyslu nebo spíše významovou souvztažnost.

Empirická část práce – označená jako ‚praktická část‘ je – jak už jsem napsal výše – uvedena věcně a výstižně popsáním výzkumným postupem a charakteristikou metody sběru dat a kvalitativní metodologie. Autorka si je vědoma limitů zvoleného postupu i omezeného počtu respondentů jako faktoru oslabujícího sílu závěrů.

Diskuse výsledků a snaha vyvodit z nich poznatky se vyznačuje opatrností a uvážlivostí. Místy jsou zřejmé i jisté rozpaky, což v zabývání se tématem, které je na hranici vědy a esoteriky ani jinak být nemůže.

Celkový komentář: Diplomová práce je psána s osobním zaujetím, a přitom se snahou dodržet vědeckou neutralitu, která je v hledání odpovědi na otázku, jakou úlohu má výklad karet v životě vykladačů i klientů. Jsem přesvědčen, že mnohá zjištění této DP, které

autorka adekvátně označila jako hypotézy, mohou být využity v dalších výzkumech na styčných bodech religionistiky, sociologie a psychologie.

Považuji práci za tématicky přínosnou, i co do úrovně diskuse a závěrů, a doporučuji ji k obhajobě. Patří k těm pracím, které sice vybočují z ,hlavního tahu 'výzkumného zájmu, ale představují mapování ,bílých' míst v našem poznání zájmů člověka o poznání svého údělu. Navrhuji hodnocení v rozmezí 40 – 44 bodů.

V Brně dne 26. 10. 2006

Prof. PhDr. Vladimír Smékal, CSc.